

Horeogrāfa profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – horeogrāfs.
2. Profesijas kods – 2653 03.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– horeogrāfs ir dejas mākslas speciālists, kurš iecer un rada horeogrāfijas iestudējumus, ar horeogrāfijas mākslas izteiksmes līdzekļu palīdzību pauž idejas un realizē radošus projektus, piedalās horeogrāfijas mākslas attīstības procesos, pārzina un orientējas izvēlētajā dejas mākslas žanrā, to izkopj un pilnveido, orientējas dejas mākslas stilu un žanru daudzveidībā, apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis praktiskās iemaņas dejas tehnikās.

Horeogrāfs strādā kultūras un izglītības jomas uzņēmumos vai kā pašnodarbināta persona, vai individuālais komersants.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja pielietot zināšanas horeogrāfijas mākslas jomā, kas pamatojas gan uz nozares tradīcijām, gan jaunākajām nozares atziņām.

2. Spēja izskaidrot cilvēka ķermeņa uzbūvi, kustību mehāniku saistībā ar skatuviskās dejas tehniku pielietošanas principiem.

3. Spēja pētīt, attīstīt, pilnveidot un bagātināt horeogrāfisko leksiku.

4. Spēja radīt koncepciju un veidot horeogrāfiskus iestudējumus.

5. Spēja veidot horeogrāfisko tekstu vai kustību partitūru citos skatuves mākslas žanros vai multimedīālos projektos (filmās, videoklipos, reklāmās, perfomancēs u.c.).

6. Spēja organizēt radošo procesu no ieceres tapšanas līdz realizācijai.

7. Spēja izvēlēties horeogrāfiskai kompozīcijai atbilstošu muzikālo materiālu, orientēties mūzikas teorijas jautājumos, sadarboties ar komponistiem, mūziķiem, diriģentiem.

8. Spēja rast horeogrāfiskā iestudējuma vizuālo risinājumu, sadarboties ar scenogrāfu, kostīmu mākslinieku, gaismu mākslinieku un izmantot jaunākās tehnoloģijas iestudējumu veidošanā.

9. Spēja strādāt radošā komandā, sadarboties ar citiem horeogrāfiem, režisoriem, dramaturgiem, komponistiem, iestudējot dažādu laikmetu, stilu, žanru izrādes, horeogrāfiskus uzvedumus un koncertprogrammas.

10. Spēja analizēt un izvērtēt dažādu laikmetu, stilu un žanru horeogrāfiskas kompozīcijas.

11. Spēja veidot deju žanra māksliniecisko repertuāru un sastādīt koncertprogrammas.

12. Spēja uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu.

13. Spēja pieņemt lēmumus un rast risinājumus mainīgos vai neskaidros apstākļos.

14. Spēja demonstrēt zinātnisku pieeju horeogrāfijas problēmu risināšanā.

15. Spēja sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

16. Spēja nodrošināt darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

17. Spēja nodrošināt darba tiesisko attiecību normu ievērošanu.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Radīt horeogrāfiska iestudējuma koncepciju, veidot režisorisko ieceri, izstrādāt kompozīcijas plānu.

2. Rast atbilstošus horeogrāfijas mākslas izteiksmes līdzekļus māksliniecisko ideju realizācijai.

3. Veidot horeogrāfiskas kompozīcijas.

4. Izveidot horeogrāfiska iestudējuma radošo grupu, izvēlēties ieceres realizācijai atbilstošus izpildītājus, novērtēt dejotāja vai deju grupas tehnisko un māksliniecisko līmeni, noteikt horeogrāfiskās kompozīcijas piemērotību un atbilstību konkrētam dejotājam vai deju grupai.

5. Orientēties dejas teorijas un dejas vēstures jautājumos, izvērtēt dažādu laikmetu, stilu, žanru horeogrāfiskas kompozīcijas.

6. Orientēties mūzikas vēstures un teorijas jautājumos, izvēlēties horeogrāfiskā iestudējuma koncepcijai atbilstošu muzikālo materiālu.

7. Strādāt darošā komandā, sadarboties ar komponistu, dramaturgu, režisoru, diriģentu, scenogrāfu, kostīmu mākslinieku un citiem radošā projekta dalībniekiem.

8. Veikt darbu individuāli.

9. Plānot un vadīt komandas darbu, strādāt grupā.

10. Veidot pozitīvu saskarsmi, ievērot ētikas un uzvedības normas.

11. Izmantot informācijas meklēšanas un atlases līdzekļus, lietot modernās informācijas tehnoloģijas.

12. Sistemātiski pilnveidot horeogrāfa profesionālo kvalifikāciju.

13. Lietot horeogrāfijas terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

14. Ievērot vides aizsardzības noteikumus.

15. Ievērot darba aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības un higiēnas prasības.

16. Pārvaldīt valsts valodu.

17. Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

18. Ievērot darba tiesisko attiecību noteikumus.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. literatūras vēsture;
- 1.2. mākslas vēsture;
- 1.3. filozofija;
- 1.4. reliģiju vēsture;
- 1.5. ētika.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. mūzikas vēsture un teorija;
- 2.2. sociālā un saskarsmes psiholoģija;
- 2.3. pedagoģija;
- 2.4. komercdarbības pamati;
- 2.5. autortiesības un blakus tiesības;
- 2.6. profesionālie termini valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. dejas mākslas vēsture;
- 3.2. folklorā un etnogrāfija;
- 3.3. režijas pamati un scenārija veidošana;
- 3.4. kostīmu vēsture;
- 3.5. dejas kompozīcija;
- 3.6. klasiskās dejas teorija un prakse;
- 3.7. latviešu deja;
- 3.8. vēsturiskā deja;
- 3.9. cittautu tautas deja;
- 3.10. sarīkojumu deja;
- 3.11. modernā deja;
- 3.12. džeza deja;
- 3.13. laikmetīgās horeogrāfijas repertuārs;
- 3.14. funkcionālā anatomija;
- 3.15. somatiskās treniņu metodes;
- 3.16. improvizācijas tehnoloģijas;
- 3.17. valsts valoda;
- 3.18. divas svešvalodas saziņas līmenī;
- 3.19. darba aizsardzība;

- 3.20. vides aizsardzība
- 3.21. darba tiesiskās attiecības;
- 3.22. informācijas tehnoloģijas;
- 3.23. horeogrāfijas zinātniskās pētniecības metodes;
- 3.24. horeogrāfijas attīstības stratēģija un plānošanas metodes.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākums	Uzdevumi
1. Radīt koncepciju un veidot horeogrāfiskus iestudējumus.	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.rast iestudējuma ideju un izveidot iestudējuma koncepciju; 1.2.pamatot un aizstāvēt iestudējuma ideju un koncepciju; 1.3.izstrādāt iestudējuma dramaturģiju, sižetisko līniju un tēlu sistēmu, iestudējuma plānu (izvērstas formas horeogrāfiskiem iestudējumiem); 1.4.izvēlēties idejai atbilstošu mūziku vai skaņu partitūru; 1.5.izstrādāt horeogrāfiskās dramaturģijas koncepciju, rast idejai atbilstošus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus; 1.6.radīt un izstrādāt iestudējuma horeogrāfisko leksiku; 1.7.veidot iestudējuma kompozīciju; 1.8.pētīt, attīstīt, pilnveidot un bagātināt horeogrāfisko leksiku un dejas kompozīcijas metodes; 1.9.rast horeogrāfiskā iestudējuma vizuālo risinājumu; 1.10.izveidot dejas aprakstu (atsevišķos dejas mākslas žanros); 1.11.veidot horeogrāfisko tekstu vai kustību partitūru citos skatuves mākslas žanros vai multimedīālos projektos (filmās, videoklipos, reklāmās, perfomancēs u.c.).
2. Izveidot un vadīt horeogrāfiska iestudējuma radošo grupu.	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.sagatavot informatīvo materiālu projekta ievirzei un izpildītāju atlasei; 2.2.sadarboties ar iestudējuma vai projekta

	<p>producentiem un menedžmentu;</p> <p>2.3.veikt izpildītāju atlasu un dejotāju atbilstības līmeņa pārbaudi;</p> <p>2.4.sastādīt mēģinājumu grafiku;</p> <p>2.5.sadarboties ar scenārija autoru vai dramaturgu;</p> <p>2.6.sadarboties ar komponistu, mūzikas vai skaņu partitūras veidotāju, mūziķiem;</p> <p>2.7.sadarboties ar scenogrāfu, kostīmu mākslinieku, gaismu mākslinieku, grima mākslinieku;</p> <p>2.8.nodrošināt saturīgu un mērķtiecīgu radošā kolektīva mēģinājumu laika izmantošanu;</p> <p>2.9.veidot labvēlīgu un radošu darba vidi;</p> <p>2.10.sadarbībā ar menedžmentu kontrolēt iekšējās kārtības noteikumu ievērošanu;</p> <p>2.11.sadarbībā ar menedžmentu radīt nosacījumus darba drošības noteikumu izpildei;</p> <p>2.12.sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.</p>
3. Iestudēt horeogrāfiskas kompozīcijas.	<p>3.1.izvēlēties darba metodes atbilstoši iecerētās horeogrāfiskās kompozīcijas koncepcijai, izvēlētajam žanram un stilam;</p> <p>3.2.metodiski pareizi organizēt mēģinājumu procesu;</p> <p>3.3.iestudēt horeogrāfiskas kompozīcijas;</p> <p>3.4.sadarboties ar koncertmeistaru, skaņu operatoru;</p> <p>3.5.novērtēt izpildījuma tehnisko un māksliniecisko līmeni un izdarīt korekcijas;</p> <p>3.6.sniegt dejotājiem metodiskus un mākslinieciskus norādījumus;</p> <p>3.7.uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli un komandā;</p> <p>3.8.lietot horeogrāfijas terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.</p>
4. Organizēt koncertdarbību.	4.1.izvēlēties koncertprogrammas ideju;

	<p>4.2.izstrādāt scenāriju individuāli vai radošā grupā, sastādīt koncerta programmu;</p> <p>4.3.izvēlēties repertuāru dejotāju prasmēm atbilstošā grūtības pakāpē un mākslinieciskā līmenī;</p> <p>4.4.uzņemties atbildību par izpildījuma kvalitāti;</p> <p>4.5.koordinēt organizatorisko darbu, sadarbojoties ar menedžmentu visos koncertdarbības organizācijas posmos;</p> <p>4.6.sadarbojoties ar menedžmentu koordinēt tehniskā personāla darbību;</p> <p>4.7.sadarbībā ar producentu plānot nepieciešamos resursus.</p>
5. Pilnveidot savu profesionālo meistarību	<p>5.1.aktīvi darboties horeogrāfijas mākslas jomā;</p> <p>5.2.sekot horeogrāfijas mākslas jomas aktivitātēm un aktualitātēm;</p> <p>5.3.piedalīties meistarības pilnveides izglītojošajos pasākumos;</p> <p>5.4.piedalīties profesionālo nevalstisko organizāciju darbā;</p> <p>5.5.pašizglītoties, attīstīt horeogrāfa prasmes un iemaņas;</p> <p>5.6.izkopt inovatīvas darba metodes.</p>

Horeogrāfa profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Zita Errsa – Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Horeogrāfijas katedras vadītāja, asoc. profesore, Latvijas Profesionālās baleta asociācijas valdes locekle, „Z.Errs baleta studija” mākslinieciskā vadītāja;
- Ramona Galkina – Latvijas Kultūras akadēmijas lektore, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas docētāja, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas docētāja, Olgas Žitluhinas dejas kompānijas dejotāja, Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācijas valdes locekle;
- Regīna Kaupuža – Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Horeogrāfijas katedras docente, Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas pedagoģe un menedžere, Latvijas Nacionālās operas baleta trupas repetitore, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas doktorante, Latvijas Profesionālās baleta

asociācijas valdes locekle, Latvijas Baleta un dejas ģildes valdes priekšsēdētāja, producente;

Valda Vidzemniece – Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Horeogrāfijas katedras asistente, Rīgas 6.vidusskolas skolotāja, Latvijas Profesionālās baleta asociācijas biedre, Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku radošās grupas locekle;

Olga Žitluhina – Latvijas Kultūras akadēmijas studiju programmas Mākslas apakšprogrammas „Modernās dejas” horeogrāfijas vadītāja, profesore, Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācijas valdes locekle, Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas pedagoģe, Olgas Žitluhinas dejas kompānijas mākslinieciskā vadītāja.

Horeogrāfa profesijas standarta eksperti:

S.Zvidriņa – Kultūras ministrija, valsts sekretāre;

S.Laizāne – Latvijas Nacionālās opera, izpilddirektore;

S.Daņiļeviča – „Dzirnas” A. Daņiļeviča deju skola, direktore.